

Jerebičje

Mejni kamen je lahko sedež

Dostop: Na goro Jerebičje (1761 m) v Kamniško-Savinjskih Alpah se je najbolje podati z avstrijske strani s ceste, ki iz doline Belska Kočna pelje k mejnemu prehodu na Pavličevem sedlu (1339 m). Dva kilometra pred tem mejnim prehodom ali kilometer pred počivališčem Virnikov vrelec se odcepi gozdna cesta na Lesnikovo sedlo (1521 m), ki pa je pretežno zaprta. Ob zapornici parkirajte. Pot naprej ni markirana. Do sedla je dolga prijetne pol ure, nadaljni vzpon na Jerebičje pa je dolg nekaj manj kot eno uro, najprej malo po gozdni cesti na slovenski strani, potem pa vseskozi po grebenu po ostankih graničarskih stez. Držite se grebena, ne morete zgrešiti. Nezahtevno. Nužen zemljevid: Planinska karta Kamniško-Savinjske Alpe, 1 : 50 000.

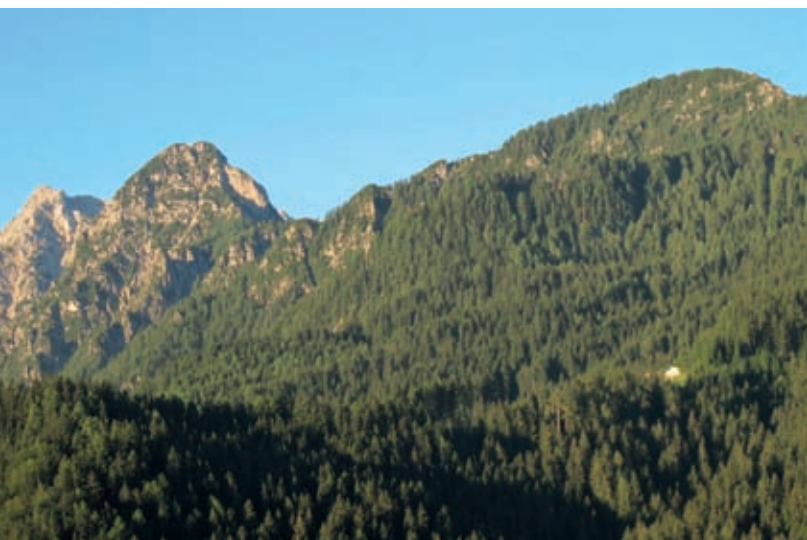
Naravne lepote

Zgodovinsko-kulturne znamenitosti

Ne, ne bodo vam jerebice vzprhutavale izpod nog, kvečjemu boste vi sami splášili kakšno žival, ki bi si sicer zaslužila jutranji mir v gorah, saj je tam doma ... In, če bog da, naj vam srce za hip zastane od mešanice strahu in veselega presenečenja, ko naletite na ruševca ali gamsa. Saj se boste hitro pomirili in oko se vam bo vzradoščeno zabliskalo: gora Jerebičje je ptičje lepa in tudi na videz pokorna kakor prava jerebica, vzpon nanjo pa ne prenaporen, morda je celo preneznaten za planinca, ki si je že na začetku glavne planinske sezone nabral kakšno ponosa vredno kilometrino. Naj se tolaži s tem, da se podaja na redko obiskovano goro. Zanj bi lahko rekli, da je brezpotna, če na njen vrh ne bi peljala ena sama možna (brez)pot, namreč po grebenu, ki se žagasto našpičen dviga k Mrzli gori, o kateri

Kmetija Lesnik pod Pavličevim sedlom. Pod kmetijo in pod savinjskimi vršaci Jerebičje, Mrzla gora, Koroška in Štajerska Rinka, Velika Baba in Skuta se razteza dolina Belska Kočna.

S Solčavske strani je Jerebičje (na desni) videti pohlevno. Do njegovega vrha sega posest kmetovalca Matka, ki je skoraj v celoti gozdna. Njegova drobnica pa si najde pašo do vršinskega grebena.

planinci vemo, da je res nekako mrzla in odljudna, kar naporna za vzpon, tudi z utrjenih gorskih poti onstran, s strani Rink in Savinjskega sedla, ali pa spodaj pod Jerebičjem, iz Matkovega kota. Zobje te žage – gorski grintovci, kope, sedla – imajo vsi po vrsti lepa imena, ki so razen Jerebičja skoraj vsa izposojena pri kmetih Matku in Lesniku. Matk gospodari vzhodno od grebena, na naši strani, Lesnik na zahodu, v Belski Kočni. Sosega v dveh državah

imata med seboj res visok plot. Nekaj desetletij nazaj so na njem streljali jugoslovanski graničarji, pa ne po jerebicah ali gamsih.

Belska Kočna je – mimogrede povedano – prečudovita alpska dolina, naravni rezervat, ki ga tudi (pre)slabo poznamo. V njem prevladujejo triasni apnenci in na dnu smrekovi gozdovi, ki zaradi temperaturnega obrata preidejo v toploto ljubeče bukovje, to pa še više v macesne in ruševje.

Na poti se boste tu in tam natelovadili po tem trpežnem rastju, si z oprijemom kakšnega macesna radi pomagali kvišku. Ne pozabite si pri tem bliže ogledati kakšne rožce, ki tu raste v obilju – kranjski bodak, kranjska lilija, svišč – da ne boste lovili pogleda samo po mejnih znamenjih, ki so tu ponekod črnobelo začrtana kar na skalah in včasih tako strmo postavljena, da človek vanje zarine nos. No, dve znamenji, lepo zravnani, se spričo ostrih skal vsenaokoli zelo lepo prilegata sedalu, tako za zmagoslavni počitek. Človek s teh kamnov nepozabno uživa fantastični razgledni krog (če ima seveda srečo z vremenom), ki ga v polnem krogu označujejo gore: Mrzla gora, Brana, Kamniško sedlo, Planjava, Ojstrica, Krofička, Raduha, Uršlja gora, Olševa, Peca, Topica, Ojstra, Grlovec, Obir, Košuta, Begunjščica, Stol, Škrlatica, Rjavina, Triglav, Krn, Storžič, obe Kočni, Grintavec, Velika Baba, Savinjsko sedlo, Skuta, Rinke, Križ – in spet Mrzla gora ... Gledali jih boste dolgo in vsenaokrog, ne da bi jih videli vse, kaj šele prešteli, kaj šele prepoznali po imenih.

Ko je malo človeško bitje tako obrnjeno na vse strani, ga kar mine želja, da bi njegove roke dobile krila in da bi poletel, saj pravzaprav že leti, njegovo srce leti, rit pa mu je trdno posajena na kamen in se

druži z mravljami. No, ni vse tako prelestno. Okoli se še vlečejo nepospravljeni ostanki nekakšnih graničarskih telefonskih žic. Diši tudi po ovčjih brbonkih, posejanih vsenaokoli, celo po vrhu Jerebičja. Ko iz vzhodne doline zaveje vzgonski veter, prinese vonj iz Matkovih oborov in hlevov, ki se vidijo 700 višinskih metrov nižje doli. Pravzaprav se, dvigujoč se v te višave, ne boste umaknili s solčavske kmečke gmajne, ki bo pod vami razgrnjena v vsej svoji širjavi, lepoti in umnem gospodarjenju. Spoštljivo si boste ogledovali samotne domačije teh kmetovalcev, Matkov, Perkov, Kočnarjev, Lesnikov, Pavličev, ki so se v kdove katerem stoletju naselili na slokih, k Solčavi ali Belski Kočni strmo padajočih slemenih, dovolj drzni ali dovolj obupani, da so si izkrčili gozd in si pridobili to za kruh okrutno zemljo. Površje pod vami odlikujejo številne krčevine, zajedene v temne gozdove. Z visokih valovitih teras, sedel, strmih hrbtov in plečatih pomolov nas pozdravljajo velike kmetije, ki spadajo med najvišje v Alpah sploh. Do višine 1200 metrov gredo in še čez, razpostavljene po samotah. Preperela laporna prst na njihovih njivah in senožetih je rodovitna, rast je ponekod prav bujna. Bolj kot po dobičku je tu življenje bogato po samozavesti in zdravju, v nekaterih kmetijah tudi po gostoljubju. S svojih dvorišč imajo najlepše razglede v naših Alpah. Niso lepe le gore, ki so izoblikovane izredno strmo, večinoma kar prepadno, še lepše je na pogled delo kmečkih rok: spleti košenih, pašnih in gozdnih površin, poti in polj. Domačinom je uspevalo skozi rodove ustvarjati in obnavljati to izredno kulturno krajino, v kateri je naravi ostalo, kar je naravnega, in kmetom, kar je kmečkega. Delo in narava prebivata v skladju, drug drugega sta zaznamovala. Pokrajina večinoma nosi imena kmetov. Klemenšek ima na primer jamo Klemenškov pekel ali goro Klemenčo peč, Potočnik ima jamo Potočko zijalko, Hribernik Hribarsko zijalko, Roban ima kronski dragulj zgornjesavinjskega turizma – ledeniško dolino Robanov kot, Logar je imel slovito dolino, za katero je zdaj treba plačati vstopnino, tudi Matk ima svojo samotno ledeniško dolino, ki se zdaj ugreza pod vami. Korošca Pavlič in Lesnik imata svoji gorski sedli.

Ko so si kmetje razdelili ves ta žuljavi raj, so najbrž rekli, naj nekaj ostane še za jerebice. Pripadnost domači zemlji je z Jerebičjem izravnala človeka in žival v skupnem domovanju. Prišlek v njem za nekaj ur doživi jerebičjost, plaho jerebičjo prvinskost, željo, da bi poletel.

Na Jerebičju je meja začrtana kar po kamnih ali skalah, ki štrlijo z grebena.

Ljudje na avstrijski strani imajo veliko veselje z rezbarjenjem. Takšen je na primer gorski duh pri Virnikovem vrelcu med Pavličevim in Lesnikovim sedlom.

